

cròniques

mil habitants (uf!, passarem dels disset als vint-i-un regidors, que bé!), és tan... «De Banyoles!»

Can Tista i Fontserè | En canvi, no n'era el gran Carles Fontserè, que, amb la seva dona, Terry, es va instal·lar fa anys i panys a Can Tista, a Porqueres. L'Ajuntament porquerenc li va dedicar un cap de setmana amb visites guiades a l'estudi taller de l'artista, un concert de Mireia Vilalta i una hora del conte amb Sessi Sitjà, autora de *Carles Fontserè, en clau de conte*.

>> Un moment d'un dels actes dedicats a Carles Fontserè a Can Tista.

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT

**Creu de Sant Jordi a Campdevà-
nol** | La COVID-19 no marca l'inici d'aquesta crònica ripollesa, sinó una altra notícia d'àmbit sanitari però de caràcter molt més positiu, i és que el 21 de setembre la Fundació Hospital de Campdevàdol (l'Hospital Comarcal del Ripollès) va rebre la Creu de Sant Jordi del president de la Generalitat de Catalunya d'aleshores, Quim Torra, en reconeixement de la seva trajectòria professional al llarg de cent anys. Recolliren el guardó la presidenta de la Fundació, Dolors Costa, i el gerent de l'hospital, Joan Grané. En el seu discurs d'agraïment, en feren partícips tots els treballadors i les treballadores que han passat pel centre en un moment o altre del seu periple professional, i que han contribuït que hagi pogut arribar al segle de vida en plena forma.

I pel que fa a la presència de la COVID-19 al Ripollès, hem de dir que, en el moment de redactar aquesta crònica, el Ripollès era l'única comarca

gironina amb un risc moderat de rebrot, però també volem assenyalar que hi havia prop de tres-cents alumnes confinats a causa de la detecció de diversos positius entre alumnes i professors. En concret, a Ripoll, l'Escola Vedruna tenia confinats tots els cursos d'ESO més un de P5, i l'Institut Abat Oliba n'hi tenia dos; i a Ribes de Freser, n'hi tenien un.

Consulta popular a Gombrèn | A la petita vila de Gombrèn es va dur a terme una assemblea entre els veïns per decidir si es reobre l'Escola Hug de Mataplana, tancada per manca d'alumnat ja fa una vintena llarga d'anys. Tothom, per raons diverses, s'hi mostrà favorable i s'arribà a l'acord de fer una consulta popular per demanar-ne la reobertura al Departament d'Educació. Sense moure'ns gaire de la geografia més muntanyenca del Ripollès, a Planoles es va celebrar, el cap de setmana del Pilar, la setena edició de la Diada del Bolet, amb tot un seguit d'activitats al voltant d'aquest producte boscà. També cal dir, en aquest sentit, que des de diversos ajuntaments de la comarca hi ha hagut queixes no tant per l'afluència massiva de boletaires, sinó pel comportament incívic d'alguns d'ells. Ja hi ha veus que demanen, per tal de poder frenar aquestes actituds incíviques, d'habilitar vigilants de temporada que tinguin cura del bosc i que puguin imposar sancions.

Destaquem que les estacions d'alta muntanya Vallter 2000 i Vall de Núria han rebut més de cent quaranta mil visitants, fet que les situa com a opcions de referència per al turisme de proximitat. Així mateix, volem incloure en aquest paràgraf que les obres de la via verda entre Sant Joan de les Abadesses i la Vall de Bianya segueixen el seu curs, així com les de l'altra via verda comarcal, la que s'endinsa cap a la vall de Camprodon.

>> Un tram de la via verda entre Sant Joan de les Abadesses i la Vall de Bianya.

Embotit cruixent | En un altre ordre de coses, la factoria que l'empresa alimentària Noel té a Sant Joan de les Abadesses ha llançat una nova línia de productes que hi elabora: després del llançament i la bona acollida a Dinamarca i el Regne Unit, el primer *snack* embotitcruixent elaborat al forn s'ha començat a comercialitzar a casa nostra.

I sense moure'ns de la vila de les abadesses, l'Ajuntament va acordar en el darrer ple la congelació de taxes i impostos per al 2021. Aquesta mesura també l'han adoptada altres ajuntaments comarcals, com ara el de Ribes de Freser. I encara des de Ribes, aprofitant l'avinentsa de la inauguració de l'exposició dedicada als quaranta anys dels Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) a la vall ribetana, l'Ajuntament va demanar formalment el traspàs de la línia R3, avui en dia sota la titularitat d'Adif/Renfe, als FGC, amb l'objectiu de poder-ne millorar el servei.

I per anar posant el punt final a la crònica ripollesa, dues notícies d'àmbit cultural: la primera, que l'alcalde de Molló, Josep Coma, ha estat nomenat nou president del País d'Art i d'Història Transfronterer de les Valls Catalanes del Tec i del Ter. Coma ha agafat el relleu de l'exalcalde de Morellàs (Alt Vallespir), André Bordanell. La segona és de caràcter més transversal, ja que abraça una bona part dels pobles de la comarca amb activitats diverses: es tracta que el Ripollès torna a acollir les Jornades Europees de Patrimoni, una iniciativa de la Unió Europea que és considerada com la festa major del patrimoni cultural.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM

Recuperar els camins, descobrir el territori | Conèixer el municipi de Fontanals de Cerdanya avui és més fàcil. Gràcies al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, la Generalitat de Catalunya, el Consell Comarcal de la Cerdanya i l'Ajuntament de Fontanals de Cerdanya, s'han recuperat antics camins convertits ara en senders senyalitzats que permeten descobrir les particularitats d'aquest municipi, que integra set pobles.

La iniciativa forma part de la Xarxa de Senders de la Cerdanya. Gràcies a un plafó informatiu, podem visualitzar un mapa de la zona on som i informar-nos de les diferents rutes. En el cas d'Urtx, per exemple, s'han habilitat quatre rutes: la ruta del Segre, la ruta del romànic, la ruta per les muntanyes d'Urtx i Queixans i la ruta familiar per la muntanya.

Totes les opcions inclouen desnivells de més o menys dificultat, però sobretot uneixen cultura i natura. El romànic de les cinc esglésies del municipi i els carrers dels pobles uneixen els boscos humits de la бага amb el Segre. No us podeu perdre aquesta varietat de paisatges.

Conservar la memòria de les dones cerdanes | Per commemorar el Dia de la Dona del Món Rural, que es va celebrar el 15 d'octubre, Roser Bombardó, presidenta del Consell Comarcal de la Cerdanya, va anunciar la creació d'un banc de memòria que recuperarà la història de dones pageses i ramaderes de la comarca. Amb aquesta iniciativa es busca reivindicar el paper que ha tingut la dona en l'economia i la societat cerdana. El projecte adapta la iniciativa duta a terme al municipi d'Es Bòrdes, a la Vall d'Aran. En el cas de la Cerdanya, s'entrevistaran disset dones, una per cada municipi. L'entrevista es podrà consultar a través d'un codi QR situat en una silueta a peu de carrer.

Escollir els testimonis serà una tasca ben difícil. Els ajuntaments hi tindran un paper rellevant, però cal que l'acció es coordini per donar veu a un ampli ventall de dones rurals, ja que més enllà de pageses i ramaderes, a la Cerdanya també hi ha hagut treballadores d'altres àmbits, com el turisme, els serveis, la salut o l'educació, que, malgrat que no han treballat la terra ni s'han dedicat al bestiar, també són dones rurals.

Una iniciativa excel·lent per conservar el patrimoni immaterial, però també per alimentar la identitat cerdana i els referents femenins de les generacions futures.

LA SELVA

Text i foto > JOAN DOMÈNECH

Hostalric: una sitja ibèrica | La configuració geogràfica de la població convida a pensar que el turó del castell devia ser una excel·lent talaià en temps de la civilització ibèrica, i que possiblement sota la fortalesa s'amaguen les restes d'un poblat. L'any 1984, un esclavissament d'un dels vessants del turó hi va fer aflorar ceràmica clarament ibèrica, del segle II aC. El 2019 es van fer ja unes prospeccions intencionades al voltant del Mas Bossom i, a partir del que es va detectar, es va programar una excavació arqueològica que es va portar a terme l'estiu passat. Es van fer tres sondejos, un dels quals va posar al descobert una sitja d'emmagatzematge de gra d'època ibèrica, retallada a la roca natural, de prop de dos metres d'alçària i 1,80 metres d'amplada. S'hi va localitzar abundant material, que permet, aquesta vegada, una datació de mitjan segle I aC, i incentiva nous treballs en campanyes futures.

Arbúcies: el castell de Montsoriu | També l'estiu passat van prosseguir les excavacions al castell de Montsoriu, sota la direcció de Jordi Tura, del Museu Etnològic del Montseny. El director de la campanya remarca l'interès dels materials trobats, del segle XIV, entre els quals destaquen elements de ballesta, projectils, empanyadures de dagues, puntes de llança, didals, llums d'oli, sivelles, daus, fitxes de joc, recipients de ceràmica i peces d'una arqueta. A l'interior de la torre principal es van recollir trenta-tres monedes (diners i òbols) catalanes, valencianes i aragoneses, del temps de Jaume II, Alfons III i Pere III. Juntament amb la torre, es va documentar bé un tram de muralla exterior i un fossat perimetral (de tres metres de fondària i quatre d'amplada) que protegia l'accés a la torre.

>> Senyalització d'algunes de les rutes de la Xarxa de Senders de la Cerdanya a Urtx, que forma part del municipi de Fontanals de Cerdanya.

Lloret de Mar: un llibre sobre el bàsquet | La celebració de les noces d'or del Club Bàsquet Lloret ha motivat un dels seus antics jugadors i dirigents, José Carlos Ramos Catà, a escriure el llibre que reflecteix aquests anys d'existència amb tots els detalls i un gran pòsit sentimental. Es titula *1970: I han passat 50 anys. Els inicis del Bàsquet Lloret*. El volum té 225 pàgines, està enriquit amb cent onze il·lustracions i s'ha imprès a Arts Gràfiques Cantalozella, de Santa Coloma de Farners. L'autor hi intercala vivències, anècdotes i pinzellades biogràfiques sobre jugadors, dirigents i col·laboradors i cròniques d'alguns partits. Hi recull també fets puntuals que posen de manifest alguns intents pretèrits de practicar el bàsquet a Lloret: uns testimonis del 1934 trets del quinquinari *Aires Lloretencs*, un assaig del 1947 al col·legi del Cor de Maria, algunes iniciatives de 1954 a l'actual plaça de Pere Torrent, records entranyables dels inicis del club actual a les pistes dels col·legis Esteve Carles i Immaculada Concepció, el bàsquet femení iniciat el curs 1968-1969 a la Immaculada —posteriorment amb el suport de la Penya Barcelonista—, les grans actuacions als pavellons municipals, les festes i celebracions, la participació en la tradicional Nit de l'Esport i un llarg etcètera que, indubtablement, configura la història del club i porta a l'actualitat la imatge de jugadors i dirigents que van desaparèixer abans d'hora, per als quals el llibre és també un sentit homenatge.

>> Portada del llibre de José Carlos Ramos Catà sobre el bàsquet a Lloret.